

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòṅ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kíyín jì viwìr ve vìr msòṅ ví dzè á fómo Nyùu wùn à jì ghay ṅgàṅ seé kfəə wìr msòṅ sí dzè kinsèṅ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáṅ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéṅ wùn à nyaáṅ fó ghay wìr msòṅé kù dìnèṅ ne laàyeé a dzè wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivirin vífii vé wíri wùn à woṅ wo wíri kì kír fó a yu vijun ve kisunṅnì keé ṅgèṅgèr wùn à Bíímée, a'fó a dzè là fan wùn à fo kitan kì sìn kì kíyín jì dzè á shíí wo tavín wo wìr dzèṁ,

Mo kí dzàèn é shíí jì nsər kīṅ á ghay wìr msòṅ fo wíri shwííy kilòṅ e wíy e rər sí bí' fo bó á yò' dzèà kír dzèà yì mò' fòó sə vitú vév fó sa' vitaaví wùn á nə'sí,

Mo kí dzàèn é shíí fòó yìl é vitúm vi wáa kòṅnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsər fòó sàə bíímé yév e kùm kinsèṅ ke gháy wìr nsòṅ, fòó dìn viwìr wùn à viku'ù y vé wìr, à virénrénj vé lùmèn w`n wííy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wònṅ wùn à Dzə'èṁ ye juṅe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ṅgàṅ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà`àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzèṁ wáa ker ghvém e kfèn a lèṁ nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzè`m kiíy ghay sìn wùn à vitaaví vìn ví, kí dzè é shíí fo ṅkà'mé vèn wáa dzə eyìlṅ,

Mo kí dzàèn ben,

Dzə'èṁ Ye Ku'ùne

Nèn fùṅ

Sá'yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòṅ Rən, jì mfi' njiṅ yee réṅ fo wíri wùn à vitúm vi vidzèṁ, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wònṅ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzèṁ e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duṅrii fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vìn ví, shishár shishàr, e mvém wónṅ wùn ákitu ke nsay fó yìl, aá kííy e kfèn a lèṁ kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəṅ ṅgàṅ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəá wir dzèṁ rénérénj fó ghvəm wùn à fó ghà, á yo' dzəá wir msòṅ jì kwàn. Wìr dzèṁ kṁ k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífii, a wù kír fó a yìl e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dèṁ kír ghay wùn à vitaaví ví vidzèṁ mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráṁ, nshòm, kìn lumèn kìn Wííy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzəá sa', kwa'tì sí mó'sí, kitúm wùn à ṅkè' se dzə'èṁ si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wír dzèm kër vitaáví fó a dzə e tin, f́óo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kìnèn.

4

Wír yò' kër fó a òm vikwàn, kìn a òm òm yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòŋ, kìn dzə é dzəə rənè yò' kër fó a dzə.

5

Á yò' kër fó a nyàvri e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzèm kër ghay viré' vidzèm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzèm dzə rénřén é sar nsər. A nsər kër fó a shìy wun rénřén là nya'. Nsər kër fó a kìn wír dzèm rénřén là nya' e ghan se kinyà' kì nàen ne e nèn bvə' sá' wír msòŋ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzèm kër ghay ji nsər yeé wòŋ nəé e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonje foon kìn ye yì dzəən é ŋwà' nsər woó wòŋ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wòŋ, a bó nsər yeé wòŋ yo' bìimé.

10

Wír dzèm kër ghay rénřén fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kër ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ŋgèŋgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfèn sá'nsa' rénřén mo yì dzəən là kilo' f́óo òm vitaáví ve wù kërí wùn à vinyo ve wù kër f́óo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzèm wo á toyin wun e kinyó kër ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ŋgèŋgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun rénřén mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bí' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəə́sín f́óo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bí' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónj kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy kì kooyin, a bó yò' dzə á fò ŋge' là' ye yì shaa kinyo ke ŋwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kër f́óo nəè e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wír dzèm kër ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzèm kër ghay fó a ghan a shíy ááwuneé mvəm wonj mo wù konjé.

2. wír dzèm kër ghay f́óo fəə fo wòŋ wúmó'ó kìn fo vəé, e kfèn a ker vitaáví f́óo kfən e bàm e wun wòŋ.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzè wù wàa tà' e kfèn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzè é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin kí yò'dzè kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíí wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn f́oo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kf́ó (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là bìíy kùm rám, woŋ wùn à bíímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kf́é. Áwune kër vitaáví rénrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzè'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzé cá' a dzè cá' a dzè fo Wííy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzè á wàa dzə.
3. Kf́éə dzè f́omo Nyù, a kfèn dzè kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu rénrén mo dzè wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì rá, vííí vé wùn à bíímé ŕéə. Ghay ráne tàtí vitaáví vee f́oo kuvsín dzəə bíímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì f́oo dìn bíímé rá moo é dùnrì, e yìì, e ghvəm wùn à f́oo lè m nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay f́oo shù kinyo wùn à f́oo suúy kwa'tì ré; ghay ràne f́oo vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à f́oo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là bìíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay f́oo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzè'əm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay f́oo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn f́oo sho' wíri aá li kiré' kf́é.
2. Wir dzèm kër ghay rénrén f́oo li kinyo kf́é e dù sho e virè' vé lì m vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzè mo wíri koŋè. Koŋ ràne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí ràne wiy a yìi wir dzèm wo wù kuyin ne wùn à virénrén ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee réŋ yì mò' ye yì shwinen rən.

22

Wìr dzèm, moo wìr woó wòn kér ghay ló a dzə e kiñèn, e klèn a yen ji woñe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiñ wun réñréñ mo káv kìn kéñe dzəə`n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keñ, dzə'əm wùn á líí woñ wov ve dzəən ku fó wun viwìr wùn, wùn à ghwéme.

23

1. Wìr dzèm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù koñè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñèn fó kibun ke lim.

2. Wìr dzèm wo wù lim lim réñréñ kér fó a ker vila'ày réñréñ là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réñ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msòñ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm ré.

4. Wìr dzèm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiñ lim rá vee wun kòn.

24

Wìr dzèm kér ghay fóo meèmè fo shuu lim a yìi kifá ke wù koñè, e tətí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meèmè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wùn wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzà, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzám, sé viñkfə, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vítaáví vó.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijin kìn é visàkii kér ghay réñréñ fó a dzə à kiñèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kér ghay fóo ye'éy ñwà'. Yé'éy rəne kér fó a dzə kisán, a kí fèmm ghà'é le, e ñkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyin. Ñkè' yé'éy ye yíyin rən kér fó a dzə kù fo wìr dzèm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kér fó a dzə tèéter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzèm reñréñ mo vífíí vó ví dzəən.

2. Shíí ñwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wir kíy wùn à fóo tavír ghwám yee kùm ghay wùn à vítaáví vé wìr msòñ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viñkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wìr msòñ kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdən a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaán.

3. Atàr wùn aàiyí kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzèm kér ghay fó dzə e kiñèn fó yìr wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzè̀m kër ghay fó a ker nyaáŋ e wun wòŋ wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vé ví mo sá' rène suuyin.

29

1. Wìr dzè̀m kër fó a lìm, a dzè e wun kiliŋ bì'fo dzə̀n fó cá'cá' fo dzè wù kù̀yír kitú kfé là kinjivìr.

2. Mo wìr dzè̀m dìn ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kííy wùn à ghwéme fo ghày wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fòo runér réŋrén mo lìi wo juŋ, nyaáŋ woó wòŋ wùn à dzə̀m ye juŋe e wòŋ wo wìr dzè̀m kër ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzè a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè shó e sa' fèn ke dzè kitúm, kintatì kìn wír wù bìner ji kí fó wun vitaáví ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saŋen é sa'fèn.
